

Görbe tükröm, mondd meg nékem...

A szer (*The Substance*) a szórakoztatóipar irreális szépségideáljának sötét oldalára hívja fel a figyelmet. Mindezt kevés párbeszéddel, viszont annál gazdagabb képi világgal, zenei kulisszával és egyedi vízióval, megvalósítással teszi. Végtelenül szatirikus és önmagát is paródiába fordító fricska. Csak erős gyomrúaknak ajánlott.

Coralie Fargeat francia rendező úgy rúgta be az ajtót a tavalyi cannes-i filmfesztiválon második egész estés filmjével, ahogyan az abban a bizonyos nagykönyvben meg van írva. Bár aki látta az első, 2017-ben bemutatott *A bosszú* (*Revenge*) című alkotását, az annyira azért nem lepődött meg.

Filmünk főszereplője, a szebb napokat látott filmsztár, Elisabeth Sparkle (**Demi Moore**), akinek még éppen fut fitnesszműsora a televíziók képernyőin. Ámde a csatorna feje, Harvey (**Dennis Quaid**, aki kábé mintha egy Tim Burton-filmből teleportált volna Fargeat filmjébe) úgy dönt, felszámolja a műsort, mivel Sparkle fölött eljárt az idő (és most nagyon szépen fogalmaztam azt meg, ahogyan ez a filmben megtörténik).

Mivel a nő hiúságán betöltetlen űr tátong, miután megtudja sorsát, Elisabeth a feketepiacon beszerezhető titokzatos „Szert” fecskendezi ereibe, mely lényegében azzal az ígérettel kecsegtet, hogy legyártja huszonéves énjét.

Megszületik tehát Sue (**Margaret Qualley**), a hibátlan, hamvas testű álomnő, de a lehetőségnek komoly ára van. Elisabeth szigorú, heti ritmusban cserélgetve testeit tudja fenntartani a vágyott állapotot, hogy megkaparintassa az elvesztett rivaldafényt. Elisabeth élete a Sue testében töltött napoktól kezd függeni, a néző pedig sejtheti, hogy ez sok szenvedéssel jár majd. A legfontosabb szabály: ők nem két, hanem egy ember.

Annál talán nincs rémisztőbb és kilátástalanabb helyzet, mint mikor

a saját testünk fordul ellenünk, és a nehezen elért, idealizált képmásunk következetesen leamortizál bennünket – átvitt és konkrét értelemben. A rendező morbid, abszurd és tragikus képet mutat a kielégíthetetlen vágyról, hogy önmagunk legeslegjobb verziói legyünk, miközben azt is bemutatja, hogy a digitális képmanipuláció,

a plasztikai sebészeti beavatkozások vagy a szuperszerek csalóka illúziói valójában a testképzavar és az identitásválság kezelését jelentik.

Fargeat többször okoz kellemetlen pillanatot a nézőnek: az érzéki közeli halmozásával és a zörejek zavaró felerősítésével képes elérni, hogy jobban feszengjen egy intim testrészt látván, minthogy undort, esetleg félelmet érezzen a testhorror-részeknél.

A szer című film inkább megvalósításában eredeti, mint jelentésében. *A szer* nem kecsegtet megoldásokkal, ezzel szemben viszont egy percig sem rejti véka alá, hogy milyen műfaji irányt képvisel a történet szatirikus éle mellett. Közeli látjuk a túsúrásokat, a varrásokat, a belsőégeket, egyszóval senkit nem kímél a film. Biztosra lehet venni, hogy ez sokaknak túl fogja lépni az ingerküszöbét, de Fargeat témaválasztása megkövetheti mindezt.

Azt pedig külön érdekes megélni, ahogyan Fargeat a film utolsó húsz

percében bedobja a gyeplőt a lovak közé és hagyja, hogy történjen meg, aminek meg kell történnie. Nézőjére bízza, hogy tovább keresi-e a realitást, vagy széke karfájába kapaszkodva ő is felül a szürrealitás véráztatta hullámvasútyjára.

A szer egy nagyon tömény, meghökentő filmélmény, ami eléri azt, amit nagyjából minden moziba járó szeretne: más emberként állni föl a vetítés után.

Lencsár Péter

Ady